

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov 1/ **M. M.**, bývajúcej v M., zastúpenej JUDr. I. R., advokátkou v K., 2/ **J. T.**, bývajúceho v B., proti žalovanému **JUDr. M. M.**, bývajúcemu v M., o **vrátenie daru**, vedenej na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 10 C 160/2007, o dovolaní žalobkyne 1/ proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 4. marca 2010 sp. zn. 5 Co 352/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a** .

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Rožňava uznesením z 12. februára 2008 č.k. 10 C 160/2007-107 konanie zastavil. Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Rozhodnutie odôvodnil tým, že pôvodná žalobkyňa Z. M. sa žalobou z 27. októbra 2006 domáhala voči žalovanému vrátenia daru - podielu 1/4-inu z nehnuteľností, ktorý darovala žalovanému darovacou zmluvou z 7. júna 1994, zapísaný na LV č. X., k. ú. V., okres M. ako parc. č. X. - záhrady o výmere X. m², parc. č. X. - zastavané plochy o výmere X. m², z rodinného domu súpisné číslo X., postavený na parc. č. X.. Súd konštatoval, že prejednaniu veci v občianskom súdnom konaní bráni prekážka právoplatne rozhodnutej veci (§ 159 ods. 3, § 103, § 104 ods. 1 O.s.p.), nakoľko žalobkyňa si ten istý nárok voči žalovanému uplatnila v dvoch predchádzajúcich konaniach. O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalobcov uznesením z 10. septembra 2008 sp. zn. 11 Co 82/2008 zrušil uznesenie prvostupňového súdu a vec mu vrátil na ďalšie

konanie. Uviedol, že okresný súd žalobcom odňal možnosť konať pred súdom, pretože prejednaníu veci v občianskom súdnom konaní nebráni prekážka právoplatne rozhodnutej veci (uplatnený nárok neplynie z rovnakého skutku).

Okresný súd Rožňava rozsudkom z 9. júna 2009 č.k. 10 C 160/2007-215 uložil žalovanému povinnosť vrátiť do dedičstva po Z. M., rodenej D., narodenej X., zomrelej X. podiel 1/4 z nehnuteľností, ktorý Z. M. darovala žalovanému zmluvou z 7. júna 1994, zapísaný na LV č. X., k. ú. V., okres M. ako parc. č. X. záhrady o výmere X. m², parc. č. X. zastavané plochy o výmere X. m², z rodinného domu súpisné číslo X. na parc. č. X.. Žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobkyni 1/ trovy konania 948,46 € a žalobcovi 2/ trovy konania 749,77 €, na účet právnej zástupkyňi žalobcov v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Zároveň zaviazal žalovaného na zaplatenie trov štátu 29,-- € na účet Okresného súdu Rožňava v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. Rozhodnutie odôvodnil tým, že pôvodná žalobkyňa Z. M., rod. D., podala v roku 2006 žalobu, ktorou sa domáhala od žalovaného vrátenia spoluvlastníckeho podielu 1/4 z vyššie špecifikovaných nehnuteľností v k. ú. V. zapísaného v KN na LV č. X., ktorý mu darovala darovacou zmluvou z 7. júna 1994. Počas konania pôvodná žalobkyňa zomrela, na jej miesto vstúpili terajší žalobcovia a navrhli pripustiť zmenu žaloby tak, že žiadali vrátiť do dedičstva po pôvodnej žalobkyni (Z. M.) podiel 1/4 z predmetných nehnuteľností. Súd zmenu žaloby pripustil. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že správanie žalovaného voči pôvodnej žalobkyni a tiež voči terajšej žalobkyni 1/ a to najmä oslovovanie hrubými výrazmi je potrebné považovať za hrubé porušenie dobrých mravov, prejav hrubého nevďaku voči darkyni a osoby jej blízkej (žalobkyni 1/). Ustálil, že bola dosiahnutá intenzita, ktorú § 630 Občianskeho zákonníka vyžaduje ako predpoklad dôvodnosti vrátenia daru. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a o trovách štátu podľa § 148 O.s.p.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalovaného uznesením z 4. marca 2010 sp. zn. 5 Co 352/2009 zrušil rozsudok prvostupňového súdu (§ 221 ods. 1 písm. f/, h/ O.s.p.) a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že súdom prvého stupňa vykonané dôkazy zatiaľ nedávajú dostatočný podklad pre úplné zistenie skutkového stavu a zároveň spochybňujú záver urobený súdom prvého stupňa, že boli splnené podmienky na vrátenie daru podľa § 630 Občianskeho zákonníka. Odôvodnenie rozsudku okresného súdu bolo stručné a nepostačujúce pre záver, že žaloba je dôvodná. Odvolací súd konštatoval, že

nebola dostatočne odôvodnená a vysvetlená dosiahnutá intenzita, ktorú § 630 Občianskeho zákonníka vyžaduje ako predpoklad dôvodnosti vrátenia daru.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalobkyňa 1/ dovolanie. Navrhla rozhodnutie odvolacieho súdu zmeniť a potvrdiť rozsudok prvostupňového súdu. Prípustnosť a dôvodnosť dovolania vyvodzovala z § 237 písm. f/ a g/ O.s.p. Vadu v zmysle § 237 písm. g/ O.s.p. videla v tom, že Krajský súd v Košiciach uznesením z 10. septembra 2008 sp. zn. 11 Co 82/2008 zrušil uznesenie prvostupňového súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pričom predsedníčkou senátu bola JUDr. Jarmila Čabaiová. Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalovaného uznesením z 4. marca 2010 sp. zn. 5 Co 352/2009 zrušil rozsudok prvostupňového súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pričom predsedom senátu bol JUDr. Ján Slobodník. Podľa rozvrhu práce Krajského súdu v Košiciach na rok 2009 v jednotlivých občianskoprávných agendách vecí, ktoré napadnú na krajský súd po 1. januári 2009 sa pridelujú senátom (samosudcom) náhodným výberom pomocou aplikácie. Výnimkou z uvedenej zásady sú veci, ktoré boli zrušené senátu (sudcovi) v dôsledku odvolania alebo dovolania Najvyšším súdom Slovenskej republiky (alebo boli zrušené Ústavným súdom Slovenskej republiky), ktoré boli vo veci samej a o predbežnom opatrení zrušené odvolacím súdom a vrátené súdu prvého stupňa, sa po opätovnom predložení odvolaciemu súdu pridelia tomu senátu (samosudcovi), v ktorom je zadelený sudca, ktorý vec referoval. Z uvedeného je zrejmé, že vo veci nekonal zákonný sudca, čo znamená porušenie čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Vada v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. spočíva v porušení základného práva žalobkyne 1/ zakotveného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia neuviedol, akým spôsobom bola účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom. Žalobkyňa 1/ ďalej v dovolaní namietala, že žalovaný ako dovolacie dôvody uviedol § 205 ods. 2 písm. d/, f/ O.s.p. Ustanovenie § 205 ods. 2 písm. c/ O.s.p. medzi dôvodmi odvolania vôbec neuviedol. Odvolací súd je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania. V danej veci odvolací súd prekročil rozsah svojej právomoci.

Žalovaný sa k dovolaniu žalobkyne 1/ nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.) skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.),

či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré v zmysle § 236 a nasl. O.s.p. možno napadnúť dovolaním.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Pokiaľ dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vydanému v tejto procesnej forme, je tento opravný prostriedok prípustný, ak smeruje proti zmeňujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo uzneseniu, ktorým odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev [§ 109 ods. 1 písm. c/] na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ O.s.p.). Dovolanie je v zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovoláním napadnuté uznesenie nevykazuje znaky žiadneho z týchto rozhodnutí, prípustnosť dovolania preto z uvedených ustanovení nemožno vyvodiť.

S prihliadnutím na námietky dovolateľky a tiež vzhľadom na zákonnú povinnosť odvolacieho súdu (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z väd uvedených v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., dovolací súd sa zaoberal aj otázkou, či sa v konaní na súde nižšieho stupňa nevyskytla niektorá z týchto väd. V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Prípustnosť dovolania z hľadiska ustanovenia

§ 237 O.s.p. pritom nie je založená už tým, že dovolateľ tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou vadou uvedenou § 237 O.s.p., ale nastáva až vtedy, ak rozhodnutie odvolacieho súdu vadou uvedenou v citovanom zákonom ustanovení skutočne trpí. Vady v zmysle § 237 a/, b/ c/ d/, e/ O.s.p. dovolateľka nenamietala, tieto v dovolacom konaní ani nevyšli najavo.

Dovolateľka namietala procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ktorú videla v tom, že odvolací súd prekročil rozsah svojej právomoci, pretože je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania. Ďalej uviedla, že z odôvodnenia rozhodnutia jej nie je zrejmé, v čom podľa odvolacieho súdu spočívalo odňatie možnosti konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Zo spisu je zrejmé, že žalovaný napadol rozsudok okresného súdu v celom rozsahu. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že odôvodnenie rozsudku okresného súdu bolo stručné a nepostačujúce pre záver, že žaloba je dôvodná. Konštatoval, že nebola dostatočne odôvodnená a vysvetlená dosiahnutá intenzita, ktorú § 630 Občianskeho zákonníka vyžaduje ako predpoklad dôvodnosti vrátenia daru. Z uvedeného vyplýva, že túto vadu odvolací súd videl v nedostatočnom odôvodnení prvostupňového rozhodnutia, resp. v jeho nepreskúmateľnosti (táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. a zároveň aj dôvodnosť podaného dovolania). Na vady konania pred súdom prvého stupňa mal odvolací súd povinnosť prihliadať, ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 3 O.s.p.). Preto nie je dôležité, či ju žalovaný vo svojom dovolaní uviedol, alebo nie. Dôvody odvolania pritom neposudzuje odvolací súd len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vada v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. nebola v dovolacom konaní zistená. To, že túto vadu zistil odvolací súd viedlo k zrušeniu rozsudku prvostupňového súdu.

Dovolateľka ďalej namietala procesnú vadu v zmysle § 237 písm. g/ O.s.p., ktorú videla v porušení čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, pretože podľa názoru dovolateľky v danej veci nekonal zákonný sudca. Zo spisu vyplýva, že o odvolaní proti

uznesení o zastavení konania pre prekážku právoplatne rozhodnutej veci (§ 159 ods. 3 O.s.p.) rozhodoval senát Krajského súdu v Košiciach 11 Co, pričom jeho predsedníčkou bola JUDr. Jarmila Čabaiová. O odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Rožňava z 9. júna 2009 č.k. 10 C 160/2007-215 (a o odvolaní proti uznesení Okresného súdu Rožňava z 10. decembra 2009 č.k. 10 C 160/2007-267 /predbežné opatrenie/) rozhodoval senát Krajského súdu v Košiciach 5 Co, pričom jeho predsedom bol JUDr. Ján Slobodník. Dovolateľka má za to, že aj v druhom prípade mal o odvolaní rozhodovať senát JUDr. Jarmily Čabaiovej poukazujúc na v tom čase účinný rozvrh práce (súd bol nesprávne obsadený). Podľa rozvrhu práce Krajského súdu v Košiciach na rok 2009, bod 1/ „Pravidiel pridelovania vecí“ v jednotlivých občianskoprávných agendách vecí, ktoré napadnú na krajský súd po 1. januári 2009 sa pridelujú senátom /samosudcom/ náhodným výberom pomocou aplikácie. Výnimkou z uvedenej zásady podľa bodu 3/ „Pravidiel pridelovania vecí“ sú veci, ktoré boli zrušené senátu /sudcovi/ v dôsledku odvolania alebo dovolania Najvyšším súdom Slovenskej republiky /alebo boli zrušené Ústavným súdom Slovenskej republiky/, ktoré boli **vo veci samej a** o predbežnom opatrení zrušené odvolacím súdom a vrátené súdu prvého stupňa, sa po opätovnom predložení odvolaciemu súdu pridelia tomu senátu /samosudcovi/, v ktorom je zadelený sudca, ktorý vec referoval. Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že v predmetnej veci nedošlo k vade v zmysle § 237 písm. g/ O.s.p. z nasledovných dôvodov. V danom prípade je predmetom konania určenie, že žalobcami označený podiel na špecifikovaných nehnuteľnostiach patrí do dedičstva po poručiťke. V zmysle § 152 ods. 1 O.s.p. o veci samej sa rozhoduje rozsudkom. To znamená, že o veci samej rozhoduje súd rozsudkom len v prípade meritórneho rozhodnutia. Uznesenie okresného súdu o zastavení konania pre prekážku právoplatne rozhodnutej veci nie je rozhodnutie vo veci samej (Porovnaj napr. uznesenie NS ČR z 23. novembra 2010 sp. zn. 26 Cdo 3591/2009). Tu išlo o procesné rozhodnutie (neskôr zrušené odvolacím súdom). **Obsah jeho výroku sa totiž nedotýkal predmetu konania.** Vecou samou sa totiž rozumie nárok, ktorý je predmetom konania aj s príslušenstvom (porovnaj napr. Marek Števček, Svetlana Ficová a kol. Občiansky súdny poriadok. Komentár, Praha 2009, str. 359, Ján Mazák a kol. Základy občianskeho procesného práva, Bratislava 2007, str. 321-322). Z uvedeného vyplýva, že o odvolaní proti rozsudku okresného súdu vo veci samej nemusel rozhodovať ten istý senát, ktorý rozhodoval o odvolaní proti uznesení procesnej povahy. Vychádzajúc z rozvrhu práce odvolacieho súdu možno konštatovať, že nešlo o výnimku z „Pravidiel pridelovania vecí“ tak, ako sa mylne dovolateľka domnievala. Senát 11 Co nerozhodoval o odvolaní proti rozhodnutiu o veci

samej, preto po opätovnom predložení odvolaciemu súdu nebola vec pridelená senátu 11 Co, pretože nešlo o výnimku z „Pravidiel prideľovania vecí“ podľa bodu 3/ rozvrhu práce.

Nakoľko prípustnosť dovolania žalobkyne 1/ nemožno vyvodit' z ustanovenia § 239 O.s.p., ani z § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol jej dovolanie v súlade s § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný. Pritom riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní nebola žalobkyňa 1/ úspešná a právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo žalovanému. Dovolací súd však nepriznal žalovanému náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní mu žiadne trovy nevznikli (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. marca 2011

JUDr. Jozef Kolcun, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová